# GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **Ner. 107.** 17. Września 1830.

Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami przyjmuje się prenumerata ćwierćroczna od d. 1. Października do końca Grudnia r. b. po Cztery ZR. 48 kr. w M. K. albo Dwanaście ZR. W. W. — PP. Prenumeratorowie raczą złożyć takową przed końcem b. m. w Expedycyi C. K. Głownego Urzędu pocztowego we Lwowie, lub na C. K. stacyjach pocztowych na prowincyi.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

*— Z Wiédnia d. 20. Września. —*

NN. Cesarstwo Ichmość i JCWys. Arcy-Xiąże Następca tronu wyjechali we Wtorek d. 7. rano z Schoenbrunn do Schlosshof.

———

W c. k. wojsku zaszły następujące odmiany: Aloizy Hr. Mazzuchelli, Feldmarszałek-Lejtnant i Jenerał Piccard de Grünthall, Feldmarszałek-Lejtnant, umieszczeni zostali przy nadwornéj radzie wojennéj. Andrzej Benczek, Jenerał Major, Komendant twierdzy w starém Gradiska, został Komendantem twierdzy w Essegg. Franciszek Zarzyński, Jenerał Major i Brygadyjer, mianowany Komendantem twierdzy w Starém Gradiska, a Szczepan Kawaler Halouziere, Jenerał Major i Dyrektor fortyfikacyi obwodowéj w Weneckiém, Komendantem twierdzy w Legnago. Fryderyk Xiąże Nassauski, Pułkownik w pułku piechoty Mecsery Nro. 51. został rzeczywistym dowódzcą pułku. Franciszek Prahl, Major w pułku piechoty Hohenlohe Nro. 17., został Komendantem batalijonu grenadyjerów Adelsteina. Dominik Rocco, Kapitan korwety (Major), Referentem wojskowym i Adjutantem naczelnego dowództwa marynarki. Posunieni zostali: Na Feldmarszałków Lejtnantów: Jenerałowie Majorowie: Piotr Hr. Morzin, Adjutant JCWci. Arcy-Xięcia Jana, na swojej posadzie; Gabriel Baron Collenbach i Fryderyk Bretschneider. Na Jenerałów Majorów, Pułkownicy: Franciszek Scholl, z korpusu inżynijerów, Dyrektor fortyfikacyi w Moguncyi, na swojéj posadzie; Ignacy Moese de Nollendorf z pułku piechoty Arcy-Xięcia Ludwika Nro. 8.; Karol Xiąże Auersperg, z pułku huzarów Arcy-Xięcia Ferdynanda Nr. 3; Jan Hr. Kalnoki de Köröspatak z pułku huzarów Szeklea Nro. 11.; Karol Baron Kress de Kressenstein, z pułku piechoty Arcy-Xięcia Karola Nro. 3.; Wacław Baron Haering, z pułku piechoty Xięcia Leopolda Obojéj Sycylii Nro. 22. Przełożony dyrekcyi centralnéj pijonijerów w Wiedniu na swojéj posadzie, Jan Hrabowski z Hrabowa ze sztabu jeneralnego kwatermistrzowskiego i Maxymilijan de Neumann, z pułku piechoty Straucha Nro. 24. Podpułkownikami zostało 6 Majorów i t. d. — Otrzymali pensyje: Xiąże Rosenberg Orsini, Jenerał jazdy i radzca nadwornéj rady wojennéj; Gottfried Baron Strauch Jenerał artyleryi i Radzca nadwornéj rady wojennéj; Podpułkownik Tadeusz Chmieliński z Chmielina z pułku ułanów Arcy-Xięcia Karola Nro. 3. ze stopniem Pułkownika i t. d.

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Turcyja.

Gazeta Korfu z d. 14. Sierpnia donosi o wypadkach w Albanii: »Podróżni, którzy przybyli tu z okolic położonych na stałym lądzie naprzeciwko Epiru, zapewniają, że środki energiczne, jakie Seraskier Reszyd Pasza na rozkaz Sułtana przeciwko zbuntowanym Albańczykom przedsięwziął, poczynają objawiać swoje skutki. Naczelnicy albańskiego żołnierstwa, którzy tak długo różne obwody Epiru przez rozmaite bezprawia i gwałty pustoszyli, odbierają teraz zasłużoną swoich zbrodni nagrodę. Pasza Janiny (Emir Pasza), syn Seraskiera, kazał ściąć przed kilku dniami dwóch takich naczelników wraz z kilkoma ich stronnikami; takiego samego losu doznali w Monaster, gdzie W. Wezyr ma główną kwaterę, główni naczelnicy powstania w Albanii.«

### Zjednoczone Niderlandy.

Gazeta Pruska Stanu donosi z Haagi pod d. 29. Sierpnia: „Król Jmć i JKWys. Xiąże Oranii zjechali tu wczoraj rano z Loo; po południu przybyła także Królowa Jmć. Dnia wczorajszego odprawiono tutaj radę ministeryjalną, która trwała kilka godzin. W nocy wyjechali ztąd do Ant-

werpii: Xiążę Oranii i Xiążę Fryderyk Niderlandzki. Król Jmć raczył wydać następujące rozporządzenie względem zwołania Stanów Jeneralnych: „My Wilhelm z łaski Bożéj Król Niderlandów, Xiążę Oranii, Nassanski, W. Xiążę Luxemburgski i t. d. Zapatrzywszy się na ostatnie paragrafy art. 97. ustawy zasadniczéj: Osądziliśmy za dobre i przyzwoite zwołać Stany Jeneralne do Haagi na nadzwyczajne Zgromadzenie w d. 13. Września b. r. Nasz Minister spraw wewnętrznych starać się będzie o przesłanie tego postanowienia do różnych Członków Izb obudwóch Stanów Jeneralnych, którego odpisy powinny być dla wiadomości udzielone Naszemu Ministrowi finansów i powszechnéj Izbie obrachunkowéj. W Hadze d. 28. Sierpnia 1830. — (podp.) Wilhelm. — Zawidział: J. G. Mey van Streefkerk."

Gazety Bruxelskie z d. 1. Września zawierają powyższy wyrok zwołujący Stany Jeneralne na d. 13. Września do Hagi. Daléj odezwę Xięcia Oranii i Xięcia Fryderyka, datowaną w Antwerpii d. 30. Sierpnia, w któréj oświadczają, iż przysłani zostali przez Króla do tego miasta, „aby skutecznie przyczynili się do dobra, które może być w jednéj części Królestwa dokonane, ponieważ wszędzie właściwe przedsięwzięli środki." Tym końcem mianują nadzwyczajną Kommissyję, złożoną z Jenerała-Lejtnanta Chassé, Gubernatora prowincyi i Burmistrza Antwerpii. — Odezwa ta nie obejmuje ani wyroku o wypadkach, ani namienia co zaszło. Dz. *Courrier des Pays Bas* donosi, iż Xiążę Oranii posłał przez swojego Adjutanta depeszę Jeneralnemu Komendantowi gwardyi obywatelskiéj Bruxelskiéj, Baronowi Hoogvorst i wezwał go do swojéj głownéj kwatery, w celu naradzenia się z nim względem uspokojenia umysłów nieukontentowanych. Baron Hoogvorst odjechał już z kilką innemi Deputowanymi.

W Bruxelli ogłoszono następujące odezwy: I. Mieszkańcy Bruxelscy! Rozeszła się wieść, że wojska idą do Bruxelli. Komendant gwardyi obywateli pośpiesza was zawiadomić, że najwyższa władza wojskowa wydała rozkazy wstrzymać wojska w pochodzie i nie dać onym wnijść do miasta. Tak więc bezpieczeństwo miasta Bruxelli poruczone jest wyłącznie walecznéj gwardyi obywatelskiéj, która dotąd obowiązki swoje wybornie pełniła. Deputacyja ze znamienitych mieszkańców Bruxelli złożona uda się do Haagi. Aż do jéj powrotu, znajdujące się w wyższém mieście wojsko pozostanie nieczynne. Oficerowie dowodzący gwardyją obywateli dali słowo honoru, iż starać się będą o poważanie wojska. W Bruxelli d. 28. Sierpnia 1830. Komendant gwardyi obywatelskiéj Baron Vanderlinden Hoogvorst. — II. My Jenerał Major Hr. Bylandt, Wódz naczelny w prowincyi południowéj Brabancyi, zgodnie z innemi władzami wojskowemi tego miasta oznajmujemy mieszkańcom téj rezydencyi, iż zgodziliśmy się z naczelnikiem zbrojnéj siły miejskiéj Bruxelskiéj, że wojska, które dzisiaj były spodziewane, nie wnijdą, dopóki mieszkańcy téj rezydencyi szanować będą wszystkie tutaj istnące władze cywilne i utrzymywać dobry porządek, jaki w interessie wszystkich i ku dobru każdego obywatela naczelni dowódzcy siły zbrojnéj miejskiéj obowiązali się utrzymać. Wódz naczelny Wilhelm Hr. von Bylandt w głównéj kwaterze w Bruxelli d. 28. Sierp. 1830."

Według *Journal de la Belgique*, Członkowie drugiéj Izby Stanów Jeneralnych: Baron Secus i PP. Huysmann d'Annecroix i Cornet de Grez są szeregowymi z bronią w kompanijach gwardyi miejskiéj Bruxelskiéj.

Z Namour i Lowanijum donoszą, że jak tylko tamże wszczęły się rozruchy, gwardyja miejska zebrawszy się na obudwóch miejscach przywróciła porządek. Podobnież utłumione zostało szczęśliwie zaburzenie między robotnikami fabrycznymi w Verviers.

Z Rotterdamu donoszą pod d. 31. Sierpnia: W Antwerpii naruszony został przeszłéj Soboty dobry porządek, który tamże dotąd panował. Towarzystwo strzelców połączyło się z wojskiem, i jak zapewniają z najlepszym skutkiem użyło przemocy przeciw buntowniczym kupom pospólstwa.

Ze wszystkich stron idą wojska do prowincyj południowych. Onegdaj nadciągnęły tu dwa batalijony grenadyjerów, jakoteż batalijon wzorowy z Hagi i udały się daléj na statkach parnych do Antwerpii. Trzy szwadrony kiryssierów, które tu przybyły, poszły wczoraj wieczorem daléj. Z Bredy i Herzogenbusch ruszyły dwie kompanije artyleryi konnéj i dwa batalijony piechoty, i jak słychać w krótce zbierze się przeszło 20000 ludzi.

## Wielka Brytanija i Irlandyja.

Gazeta nadworna Londyńska z d. 27. Sierpnia umieściła odezwę Króla, zwołującą nowy Parlament na d. 26. Października b. r.

*Courrier* mniema, iż upłynie cztery do pięciu dni na odebranie przysięgi od członków, wybór mowcy (Prezydenta) i t. d. i dopiero w d. 1. Listopada zagai Król Parlament osobiście mową od tronu. Najpilniejsze sprawy, włącznie z zezwoleniem pieniężném, przerwane na ostatniem posiedzeniu, sądzi pomienione pismo, mogą być niejako w sześciu niedzielach ukoń-

czone i Parlament około połowy Grudnia do pierwszych dni Lutego odroczony.

Lord Aberdeen miał w d. 24. Sierpnia konferencyją z Posłem Niderlandzkim Baronem Falk, trwającą blisko pięć godzin. Rząd angielski otrzymał w d. 28. wieczorem wiadomość o rozruchach w Bruxelli i w innych miastach Niderlandzkich.

Irlandyja wybrała już do nowego Parlamentu sześciu rzymsko-katolickich reprezentantów: PP. O'Connell z Waterford, O'Gorman Mahon z Clare, D. Callaghan z Cork, O'Connor Don z Roscommon, More O'Ferrault z Kildare i Lorda Killeen z Meath. Następujący rzymsko-katolicy kandydaci jeszcze są na liście: PP. W. Krower z Galway, Wyse z Tipperary i Lambert z Wexford.

Lulworth Castle, teraźniejsze mieszkanie Karola X., położone pod miasteczkiem Lulworth w Hr. Dorsetshire, i na miejscu dawnego zamku zbudowane, jest pyszną budową i mieszkaniem P. Tomasza Weld (brata czyli stryja Kardynała). Główny front, położony na wschód, ozdobiony jest pięknemi posągami, a przed kilka laty zbudowana kaplica, nadzwyczajnie piękna budowa. Wewnętrze zamku pięknie jest ozdobione, gdzie znajduje się wiele wybornych obrazów. Dobra i włości należące do zamku dosyć są obszerne. Budowy blisko milę angielską od zamku leżące, urządził P. Weld dla pewnéj liczby Trapistów, którzy przybyli z Francyi i tutaj z największą ścisłością zachowują regułę swojego zakonu; wspaniały właściciel dał im kawał gruntu, którego uprawą trudnią się w wolnych godzinach od swojego powołania.

## Francyja.

Monitor z d. 1. t. m. donosi: Dnia wczorajszego Lord Stuart de Rothesay wręczył Królowi na prywatném posłuchaniu list Króla Jmci angielskiego, przez który tenże jest jako nadzwyczajny i pełnomocny Poseł na dworze francuzkim zawierzytelniony. — Lordowi towarzyszył Minister spraw zewnętrznych Hr. Molé i przedstawił go Królowi. — Po posłuchaniu u Króla przedstawiony był Poseł Królowéj, Xiążętom i Xiężniczkom rodziny królewskiéj.

Monitor z d. 31. Sierpnia zawiera rozkaz dzienny Jenerała Lafayetta, w którym oświadcza gwardyi narodowéj największe upodobanie i udziela listu, który Król wieczorem po przeglądzie napisał do Jenerała Lafayette: »Przedewszystkiem, mój kochany Jenerale pragnę wiedzieć, jak się WPan masz po tym pięknym dniu, albowiem obawiam się, czyli nie jesteś za nadto znużony. Oprócz tego mam jeszcze inny przedmiot, który Mi mocno na sercu leży, mianowicie prosić WPana, iżbyś chciał być tłómaczem Moim u téj sławnéj gwardyi narodowéj, któréj jesteś patryjarchą, i oświadczył jéj Moje podziwienie, jakim Mnie dzisiaj napoiła. Powiedz jéj WPan, że nie tylko oczekiwanie Moje przewyższyła, lecz że nie jestem w stanie wyrazić jéj wszystkiéj téj roskoszy i radości, jakie we Mnie sprawiła. Świadek federacyi w 1790, na tém samém polu marsowém, świadek daléj owego wielkiego zapału w 1792, gdy wystawionych w trzech dniach przez miasto Paryż czterdzieści ośm batalijonów, które przyczyniły się do zaszczytnie do szczęśliwego odparcia napadu pod Valmy, widziałem przybywających do naszego wojska w Szampanii, mogę uczynić porównanie, i dla tego mówię WPanu z uniesiesieniem, iż to co dzisiaj widziałem, daleko przewyższa to, co podówczas znajdowałem tak wybornem, a naszym nieprzyjaciołom było tak groźném. Mój kochany Jenerale, bądź WPan tak grecznym zapewnić gwardyją narodową o téj roskoszy, jakiéj doznaję przez to, co Mi okazała, i jak głęboko jest tém serce Moje przeniknione. WPanu życzliwy: Ludwik Filip. W Paryżu d. 29. Sierpnia 1830.«

Telegraficzna depesza z Toulonu z. d. 28. Sierpnia o godzinie 9téj rano donosi, że okręt linijowy Algesiras z Jenerałem Clauzel i jego orszakiem wyszedł w dniu pomienionym do Algieru pod żagle.

List z Toulonu z d. 27. wyraża względem udania się Jenerała Clauzel do Algieru co następuje: »Jeźli sądzić mamy o skutku jego obecności na wojsko afrykańskie podług tego, jakie sprawiła na wojsku znajdującym się w naszém mieście, tedy kilka dni będą dostateczne do ożywienia męztwa w wojsku, które się pokazało być godnym dawnéj francuzkiéj sławy. Naczelnemu wodzowi ofiarowało się więcéj Oficerów, podoficerów i szeregowych składać część wojska, niżeli potrzeba do onegoż uzupełnienia.

Na przyszłość wychodzić będą z król. drukarni dwa oddzielne buletyny, jeden z ustawami, drugi z królewskiemi postanowieniami. Ogłoszono już trzy pierwsze numera bulletynów z postanowieniami. Takowe obejmują postanowienia znoszące urzędy pierwszego jeneralnego Inspektora artyleryi i pierwszego Inspektora korpusu inżynierów. Komitet fortyfikacyjny i artyleryi składać się będzie z Jenerała Lejtnanta i jeneralnych Inspektorów w czynnéj służbie, jakoteż z Jenerałów Majorów obudwóch gatunków broni, których Minister wojny onemuż doda. Inne postanowienie udziela jeneralnego przebaczenia wszystkim podoficerom i szere-

gowym wojska lądowego, jakoteż powołanym do broni młodym ludziom. Wszelako zbiegi i niechętni popisowi, aby mieli prawo do powszechnego przebaczenia, stawić się powinni przed władzą wojskową, i to jeżli są w kraju, w ciągu trzech miesięcy, w Korsyce w 4, jeżli za granicą Państwa lecz w Europie w ciągu 6, a jeżli po tamtéj stronie przylądka dobréj nadziei w ciągu 18 miesięcy. — Inne postanowienia mianują pewną liczbę Jeneralnych Sekretarzy Prefektów, pewną liczbę Radzców Prefektur i zawierają niektóre zmiany w Prefekturach. — Namienione niedawno postanowienie, znoszące Ministrów Stanu bez portefeuille, dotycze się 53 takich Ministrów, powiększéj części członków różnych dawnych Ministerstw.

Monitor z dnia 31. Sierpnia zawiera co następuje: Komissyja upoważniona do rozpoznania wniosku do oskarzenia byłych Ministrów zaprzecza wszystko, co względem ich badania publicznie ogłoszono, lub mogłoby być jeszcze ogłoszoném.

Dziennik *Quotidienne* umieścił bezimienny list, podług którego Xiążę Bourbon Kondeusz miał być przez buntowniczą massę pospólstwa, która na jego zamek napadła, powieszony. Tymczasem *Quotidienne* sądzi być podobniejszém do prawdy powszechnie rozgłoszone mniemanie, że Xiążę ten sam sobie śmierć zadał.

Podług *Messager* przybył P. Merlin (z Douai) w dniu 29. do Paryża, a Baron Stassart w dniu 28. wyjechał do Bruxelli.

Na ostatniém posiedzeniu Izby Deputowanych powiedział Minister spraw wewnętrznych P. Guizot, że nowy rząd z 86 Prefektów, których ma Francyja, nietylko przeniósł, ale 76 zupełnie zmienił. Takiego samego losu z 277 Podprefektów doznało 161, a z 86 Jeneralnych Sekretarzy Depart. 38.

---

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w dniu 25. Sierpnia prezydujący P. Lafitte odczytał najprzód list deputowanego Droz, który donosi, iż dla braku zdrowia przymuszony opuścić Izbę; następnie list deputowanego Gebon, który powiada, iż nie uznaje swego pełnomocnictwa za dostateczne i nie może mieć udziału do narad; potém list Pana Saint Georges téj samej treści. Nareszcie odczytał list Pana Duchastellier, który zawiadamia Zgromadzenie, iż jako Burmistrz miasta Nismes, musi się do niego udać na czas niejaki, lecz będzie się starał śpiesznie powrócić. Z porządku dziennego przystąpiono do wniosku tyczącego się ogłoszenia listy wyborców i listy przysięgłych na rok 1830. P. Podenas utrzymywał, iż niepodobna jest układać podobną listę, skoro w konstytucyi powiedziano, iż wyborcą może być każdy liczący 25 lat, a innych warunków jeszcze nie ustanowiono. Radził, aby ułożono listy samych tylko przysięgłych, a przynajmniéj przyjęto ten dodatek przez wzgląd na okoliczności i tylko na obecny rok 1830 listy wyborców i przysięgłych będą różne i oddzielne. Atoli Minister spraw wewnętrznych odparł, iż ten rozdział nie może być wykonany, gdyż do ułożenia listy przysięgłych trzeba wprzód mieć listę wyborców. Mniemał więc, iż wprost podług istniejących przepisów należy razem ułożyć listy, a nowa ustawa późniéj oznaczy ilość opłacanego podatku i inne ograniczenia. P. Jacquinot de Pampelune zbija wniosek Komissyi, aby przysięgły liczył lat 30. Pan Lepelletier d'Aulnay sprawozdawca Komissyi broni wniosku przytaczając powody, że jeżli można być sędzią w 25 roku, czemuż nie przysięgłym? P. Ricard obstawał za poprawką P. Jacquinot Pampelune aby przysięgły liczył lat 30. Gdy prezydujący chciał przystąpić do głosowania nad przełożonemi poprawkami, podniósł się P. Benjamin Constant i rzekł: Sądzę, iż w podeszłym wieku mogą znaleźć się trudności do wypełniania obowiązków przysięgłego. Domyślam się, iż niektórzy obawiają się mieć młodych ludzi w 25 latach wyborcami, z obawy, aby dyskussyje względem wyboru nie były za żwawe; przysięgli rozpoznają tylko fakta, a takowe uznać i rozróżnić jest młody człowiek zdolny. Gdy przyszło do zbierania kresek, pokazała się większość za poprawką. Posiedzenie zostało zamknięte.

Dzienniki Paryzkie umieściły następujący wykaz: 320 Deputowanych złożyło Ludwikowi Filipowi I. przysięgę. Liczba wyborów za nieważne uznanych i danych uwolnien wynosi 55; tudzież trzy potrójnych wyborów i 12 jest odroczonych. Pozostaje jeszcze 40 Deputowanych, którzy swojego zamiaru nie objawili.

---

### WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Das Mädchen aus der Feenwelt, oder: Bauer als Millionär*, romantisches Original-Zauberspiel in 3 Akten.
Jutro: Na dochód śpiewaka JP. Schnaidängera: *Zelmira*, Grosse heroische Oper in 2 Akten.

---

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Nr. 38. Rozmaitości.)

---

Redaktor: Mikołaj Michalewicz. — Drukiem: Piotra Pillera.